
OTTO LURTZ – O VIAȚĂ DE OM¹

Florina Ștefan

Otto Lurtz s-a născut în anul 1936, 12 Februarie, în Sighișoara. Tatăl său, Mihai Lurtz era de origine germană, era sas. Mama lui, Rozalia, născută Kovacs era de origine maghiară. Otto era cel mai mare dintre cei trei copii ai familiei Lurtz. Îi urmează Magda, sora lui născută în 1938, apoi Maria născută în 1944. Maria a avut un fiu, Udo, care trăiește astăzi în Germania. Maria a murit la 27 de ani, în anul 1970, la 11 luni după ce a murit și tatăl lor. Otto Lurtz a urmat grădinița și școala în limba germană până la clasa a VII-a (așa era sistemul atunci). La 16 ani fără o săptămână s-a angajat lăcătuș mecanic la fabrica "Nicovala". A făcut 3 ani armata, după care s-a reangajat tot la "Nicovala" ca frezor în secția strungărie, unde a lucrat în 3 schimburi.

Otto Lurtz își amintește de copilăria sa cu mare drag dar și cu o urmă de amărăciune: "Am răbdat foamea în timpul războiului. În pauza mare, venea mama la școală și-mi aducea o gustare. Era greu, eram 5 persoane în casă și numai tatăl meu singur avea serviciu. Am răbdat și foamea de după război. Noi, copiii, mâncam sfecclă de zahăr coaptă în jar și era foarte, foarte bună și ne săturam bine de la ea. Spre sfârșitul războiului asupra orașului au fost aruncate trei bombe. Una pe clădirea J. Fritsch în strada 1 Decembrie 1918 (astăzi), unde se afla un depozit de grâu, alta în curtea fostei brutării Schmidt, strada 1 Decembrie 1918 (astăzi) și una în fața clădirii Băii Comunale (Sauna) care a distrus postamentul și bustul fostului director al liceului "Principele Nicolae" (Colegiul Național Mircea Eliade, astăzi). Mă jucam mult în Șercheș, de acolo am amintiri de neuitat, atât din perioada războiului cât și de după război. Îmi amintesc că "*triunghiul*" a fost amenajat înainte de război. Evreii au construit terasamentul, era un lucru foarte greu. Au lucrat și în anii 1942-1943. Mi-aduc aminte că nu aveau roabe și cărau piatra cu târgile. *Triunghiul* s-a construit în Șercheș pentru a exista un loc unde să întoarcă locomotivele. Înainte, în gară era un disc mare unde se întorcea locomotiva cu fața înspre direcția în care trebuia să plece trenul. Se puneau locomotiva pe el și opt oameni o împingeau până ajungea cu fața în direcția de plecare. Amintirile foarte vii, din mintea mea, sunt legate de soldații ruși ajunși la Sighișoara după 23 August 1944. Îmi amintesc că au intrat în Sighișoara, pe strada Clujului și căutau Berlinul. Cereau oamenilor de pe această stradă cazare. Un ofițer care conducea batalionul știa nemțește și a vorbit cu tatăl meu să-i ofere o cameră. Tatăl meu a fost de acord, oricum nu avea altă variantă. Era toamna târziu și nu era nimic de mâncare. Ofițerul s-a dus cu soldații lui pe sate, la Daneș, la Țigmandru și a venit cu 2 purcei și un butoi de vin. Mi-amintesc și acum, cum au împușcat ei purcelul și au pus-o pe mama să îl gătească. Toată lumea știa că soldații ruși erau periculoși, căutau fete. Un vecin de al meu și-a ținut o săptămână fata în pod să nu o găsească rușii. Soldații ruși se îmbătau și căutau băutura. Cum aceasta nu se prea găsea, ei beau și spirt medicinal, chiar și parfum. În curtea noastră de pe strada Clujului, ofițerul rus a depozitat o gramadă de butoaie cu benzină. Tata era foarte îngrijorat, să nu vina

¹ Interviu acordat de dl. Otto Lurtz în data de 17 octombrie 2012, în cadrul programului de educație muzeală *Magz inul de Nostalgie*, organizat de Muzeul de Istorie Sighișoara prin d-na Florina Ștefan, specialist în științele comunicării, având partenerii elevii clasei a X-a C (secția germană) a Liceului Teoretic "Joseph Haltrich" Sighișoara.

soldații beți, să fumeze și să ia foc benzina cu casă cu tot. De aceea l-a rugat pe ofițer să pună la poartă un planton. Soldații ruși erau o adevărată teroare, veneau cu pistolul și dacă nu le dădea lumea tot ceea ce cereau: vite, cai, porci, trăgeau pentru avertizare în aer, apoi lumea le dădea tot ce cereau. Unui vecin i-au furat vaca și au mâncat-o. În Șercheș era un tren, *bu-vagn*, unde erau ținuți soldați nemți luați prizonieri. Copiii se apropiau și prizonierii le făceau semne, rugând să le aducă ceva de mâncare. Ascunși în tufe, copiii vedeau dimineața când se deschideau vagoanele și se făcea curățenie. Era o epidemie de scarlatină și zilnic se scoteau 2-3 morți și se îngropau acolo în triunghi. Era așternut talaș în vagoane pe jos. Au stat o săptămână în Triunghi, în Șercheș. După ce au plecat, am găsit o bombă. Deși știam ca nu e bine să umblăm cu ea, noi copiii am luat-o totuși, am legat-o cu o funie, ne-am urcat într-o salcie și am aruncat-o în Târnăvă. Am avut mare noroc pentru că bomba a căzut în nămol și nu a explodat. Dacă ar fi explodat s-ar fi distrus tot cartierul. Un prieten de-al meu nu a fost atât de prevăzător și când a dat peste o grenadă, a umblat la ea, aceasta a explodat și i-a tăiat mâna. Ne anunțau la școală tot mereu să nu ne atingem de obiecte găsite pe stradă, ele puteau să conțină exploziv. Un băiat, Nelu Iacob, a găsit o sticlă în care era fosfor, însă el nu știa asta. A trântit-o de o piatră și substanța a sărit în toate părțile, stropindu-l și pe el. L-a ars atât de tare încât a sărit în apă, în Târnăvă, dar efectul a fost și mai puternic atunci, rănile îl ardeau și mai tare. Toată viața lui a rămas cu semne de la acea arsură.”

Alte amintiri ale domnului Otto sunt legate de perioada de după război (al doilea război mondial). Era elev și își amintește că în Piața Mitică (Piața Mică) veneau oamenii din Albești cu desaga, cu zarzavaturi, lapte, miere din sfeclă de zahăr (o minune) și alte alimente. De multe ori, pe drumul care vine din Albești (astăzi strada Mihai Viteazu), unde erau câteva case, locuitorii ieșeau la porți, îi opreau pe albeșteni și le cumpărau produsele. Aceștia, când ajungeau în piață, de multe ori nu mai prea aveau multă marfă de vânzare.

Pe străduța care astăzi se numește Nicolae Bălcescu (străduța cu fostul Notariat) se organiza Târgul de Toamnă (Oktoberfest). Acolo evreii își vindeau toate produsele și aveau de toate. De asemenea, oamenii cumpărau cartofii pentru iarnă, tot în acest loc.

Pe locul unde este astăzi Autogara, era Gara mică. De acolo pleca *țugul*. ”Țugul era încărcat în Gară cu bușteni și pleca spre Agnita. Pe la Poșta Veche, în zona parcului de astăzi, era o pantă și nu putea să urce. Nu rezista și tot dădea înapoi, lua vitează și repeta acest lucru până reușea să treacă panta. Un bătrân a luat un știulete de porumb, s-a așezat în fața locomotivei și striga în gluma ca unui purcel: * *Hai țugu-țugu, hai țugu-țugu* *. Mecanicul locomotivei era foarte nervos din această cauză. Așa i-a rămas trenulețului care traversa Sighișoara spre Agnita numele de *țugu*.”

Una dintre cele mai puternice amintiri de imediat după război, ale lui Otto este cea legată de deportarea sașilor în Rusia. Asta pentru că și familia sa era gata, gata să trăiască această dramă, dar să-l lăsăm pe dânsul să-și amintească:

”Încă de la 17 ani împliniți, sașii erau luați, imbarcați în vagoane pentru animale și duși în Rusia. Într-o zi, au bătut la poarta noastră soldații ruși și l-au luat pe tata cu ei. L-au dus și l-au ținut în lagăr la Școala Germană de Fete (M.I.U. vechi). Urma

să fie dus și el în Rusia. După amiază, mama m-a luat de mână și ne-am dus în Gară să ne luăm rămas bun de la tata. Era o atmosferă plină de durere, foarte multe familii erau adunate în Gară, încercând să-și găsească rudele îmbarcate în vagoane și să le adreseze un ultim rămas bun. Oamenii plângeau, aveau în mâini pachete cu alimente, haine, dar cu greu reușeau să se găsească unii pe alții. Mai era puțin și trenul urma să se pună în mișcare. Atunci a apărut un ofițer rus și cu voce puternică a dat comanda să se deschidă vagonul. A citit de pe o listă numele tatălui meu și al unei femei și le-a dat ordin să iasă afară. Le-a spus cu voce răstită să plece acasă. Nu ne venea să credem când am plecat spre casa noastră de pe strada Clujului cu tata de mână. Ne-am gândit mult timp, toata familia, de ce s-a întâmplat acest miracol. Familia mea a crezut că proprietarul Țesătoriei de Bumbac, domnul Löw a fost îngerul păzitor al tatei, atunci. Tata lucra la țesătoria domnului Löw. Puțin înainte se cumpăraseră aici o mașină cu abur foarte importantă pentru țesătorie. Tata conducea acea mașină și nimeni altcineva nu mai știa să lucreze la ea. Probabil domnul Löw a plătit bani grei să-l păstreze pe tata la lucru și astfel l-a salvat de la deportare. Acest lucru nu l-am aflat cu siguranță niciodată.

În anul 1951, toamna, domnul Otto Lurtz a terminat clasa a VII-a și își amintește că a mers cu învățătorul în Munții Harghitei, într-o excursie pe care nu a uitat-o niciodată. În alte vacanțe, elev fiind, a lucrat la curățat calea ferată cu ajutorul unei lopeți și a câștigat, astfel, niște bănuți. Cu câțiva din acești bănuți își permitea să-și cumpere minunatele bomboane care se găseau numai la chioșcul lui Meller, de sub salcia uriașă, peste drum de cinematograf. (astăzi club Aristocrat). În alte vacanțe a lucrat pe lângă calea ferată la Ațel, unde a adunat și a balotat fânul. Tot în anul 1951 după ce a terminat școala, până la Crăciun, a săpat fundația Clubului CFR. Iarna aceea a stat acasă până în februarie când a intrat ucenic la Nicovalea.

De la tatăl său a moștenit pasiunea pentru bărci. Adolescent fiind, își amintește că tatăl său i-a dăruit o barcă cu care mergea la plimbare, la pescuit, trecea vecinii la spital, la moară, la piață pentru că era mai aproape cu barca decât să înconjoare pe drum până la pod. Asta a fost distracția lui. Împreună cu prieteni, colegi și-a construit propria barcă. Barca construită rezista doar 5 ani, după care trebuia construită alta. Pasiunea și antrenamentul l-au ajutat în 1970 să își salveze vecinii, oamenii care au fost în pericol și aveau urgentă nevoie de ajutor. În timpul inundației s-a deplasat cu barca și a salvat oameni pe strada Gării și Ștefan cel Mare. Antrenamentul l-a ajutat enorm, pentru că apa venea foarte repede și aducea bușteni, resturi de poduri și era foarte învolburată, de aceea nimeni nu avea curajul să se avânte în mijlocul ei. Trebuia să ai școala bărcii, școala Târnavei. Școala asta a deprins-o el de mic copil. Apoi și-a construit și singur o altă barcă cu ajutorul financiar al părinților. Până în anul 1970 a avut 7 bărci. Cu una dintre ele a mers de la Sighișoara până la Lipova pe traseul : Sighișoara pe Târnavă Mare, Târnavă Mică apoi pe Mureș până la Lipova. Își amintește că până la Deva a făcut 4 zile și apoi încă 4 zile până la Lipova. Era foarte atașat de apă, încă de mic copil. Legat de apă ne spune că și-a văzut moartea cu ochii de trei ori: odată pe Târnavă, copil fiind, apoi când era militar la Basarab - Valea Seacă, vara la munci agricole, lângă Dunăre și ultima dată la mare. Domnul Otto Lurtz a învățat exact cum trebuie construită o barcă și din ce materiale. Veneau căruțașii cu

căruțele încărcate cu lemn de la Odorhei. De la ei a cumpărat lemn pentru construirea bărcii. A ales cu grijă un lemn de brad neted fără noduri pentru că marginile bărcii trebuiau îndoite, curbate, de aceea era nevoie de scânduri fără noduri, netede.

Despre zilele de 13-14 mai 1970 își amintește cu emoție și ne povestește cu glas tremurat:

“13 mai era o zi de miercuri, ploua continuu încă de duminică. Auzisem că în munți, pe lângă Odorhei a fost rupere de nori, au fost și 200 l/mp. Lucram în schimbul doi la Nicovalea, dar miercurea aceea portarul ne-a anunțat pe cei care locuim pe malul Târnavei să mergem acasă. Nu se știa ce putea să vină. Eu locuim cu tata și mama pe str. Clujului nr. 9. La noi acasă mai era nepotul meu Udo care avea 4 ani. Era fiul surorii mele mai mici, Maria, și mama avea grija de el când erau părinții lui la serviciu. O iubea foarte mult pe mama și era foarte atașat de ea. În ziua de 13 mai 1970 ceilalți bunici ai lui Udo au sunat și au spus că vin să ia copilul să-l ducă la ei pe strada Ilarie Chendi pentru că se auzea că vine apa mare pe Târnăvă. Tata a condus-o pe mama împreună cu nepotul până la Podul de Ciment (Unde este astăzi pasarela peste Târnăvă de la catedrală). Dar Udo nu a vrut să se despartă de mama și să meargă numai el la ceilalți bunici. Ca să îl liniștească, mama a mers cu el la cuscrii ei. Eu mă întorceam de la fabrică după ce portarul m-a trimis acasă și m-am întâlnit cu tata lângă maternitate. Târnava deja ieșise și apa ne ajungea până la gleznelor cizmelor. Ne-am dus la alimentara de la gară să cumpărăm o pâine. Apoi ne-am dus acasă și am urcat în pod cele 12 găini. Aveam o barcă nouă, n-o mai folosisem niciodată, am rodat-o atunci, cu ocazia tragicelor inundații. Am urcat un purcel în barcă împreună cu vecinul Müller să-l salvăm. Apa creștea din ce în ce mai mult și continua să plouă. Primul om salvat a fost un vecin, de care m-am rugat să iasă din casă pentru că acesta refuza. Apa intrase deja în casa lui, dar încăpățânarea și-a spus cuvântul, astfel am fost nevoit să-l scot aproape cu forța. L-am lăsat pe calea ferată iar vecinul mi-a mulțumit că i-am salvat viața. După nici 30 de minute apa i-a măturat casa de pe fața pământului. În acele momente, după ce am salvat primul om, am înțeles foarte clar un lucru: CALMUL ESTE UN MEDICAMENT ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ! Eram tânăr, aveam doar 34 de ani!

În timpul inundației am salvat fetița familiei Lucaci, în vârstă de un an, împreună cu bunica ei. În ziua de azi, părinții acesteia, ori de câte ori ne întâlnim pe strada, se fac că nu mă cunosc, deși eu mi-aș dori din toata inima să văd cum a crescut fetița cu care m-am “plimbat” în timpul inundației.

Ne-am întors acasă cu tata să ne schimbăm cu haine uscate pentru că începea să se întunece. La ora 21 s-a întrerupt curentul în tot orașul pentru că un stâlp de înaltă tensiune, înalt de 25m a căzut în apă și astfel totul a intrat în beznă. Curtea casei, strada erau pline de apă. În acel moment am intrat cu tata în casă și am auzit la scurt timp un zgomot. Mi-am dat seama că s-a rupt lanțul cu care era legată barca și am sărit în apă după ea. Am reușit să o prind dar barca s-a umplut cu apă și tata a mers să ia o găleată să scoatem apa afară din barcă. Când să ne urcăm în ea o nouă viitură a luat barca, eu m-am aruncat în apă după ea dar n-o mai puteam controla. Barca m-a coborât spre linia ferată iar tata a rămas pe treptele casei.

Cartierul Siechhof, Ștefan cel Mare, a fost izolat de Sighișoara. Nu mai

funcționau telefoanele, nu era curent electric și nici apă potabilă. Acolo, pe calea ferată, unde am ajuns cu barca, era întuneric beznă, m-am rugat de un CFR-ist să vină cu o locomotivă să-mi lumineze drumul să pot ajunge la casa noastră, să-l iau pe tata de acolo, dar nu a venit nimeni. Am stat toată noaptea pe calea ferată, era întuneric beznă și apa venea din ce în ce mai mare. Pe la ora două noaptea s-a auzit o pocnitură puternică, casa mea de pe str. Clujului s-a prăbușit ruptă în apele negre, tatăl meu era în pod.... A fost luat de ape, eu nu știam unde a ajuns și ce s-a ales de el. Speram ca a înotat și a reușit să se salveze. Casa de pe strada Clujului era proprietatea noastră, personală. O cumpăraseră părinții mei de la o soră de-a mamei. Am plătit-o în rate și îmi amintesc că abia în luna martie, adică înainte cu două luni de evenimentele astea, achitaserăm ultima rată, apucasem să plătim de tot casa. Încă nici nu apucasem să luăm actele de la Notariat. Noaptea aceea a trecut cu greu, cu frig, teamă și îndoiala care mă măcina gândindu-mă la tata. Oare unde putea fi? Nu știam dacă mai trăiește sau nu, speram să fi înotat și să fi scăpat. Atât de mult speram asta! A venit dimineața, s-a luminat de zi și-am văzut că pe locul unde a fost casa mea era acum o grămadă de ruine acoperite de apă. Am plecat cu barca și am încercat să ajut în stânga și în dreapta vecinii, oamenii care aveau nevoie de mine. În durerea aceea mare, când pierzi pe cineva din familie, n-am știut ce altceva să fac decât să mă bag să salvez oameni, asumându-mi răspunderea pentru viețile altora. Spun asta deoarece era un mare risc ca barca să se răstoarne și să pun în pericol viețile celor pe care, de fapt, voiam să-i salvez. În barcă nu puteam să urc mai mult de două persoane, ea fiind construită pentru a suporta 3 persoane, dacă o barcă este prea grea nu se poate vâsli. Eram foarte îndurerat de faptul că nu am putut să-mi salvez tatăl și cu durerea aia mare m-am dus și i-am salvat pe ceilalți oameni.

La ora 11, a doua zi pe 14 Mai 1970, a venit un elicopter de la București pilotat de ginerele domnului Farcaș, coleg cu mine la Nicovăla. Elicopterul a luat de pe un acoperiș trei persoane, le-a lăsat sus pe calea ferată, s-a rotit în aer și a plecat spre Mediaș. După ce a plecat elicopterul m-au strigat niște vecini că au mai rămas doi oameni cățărați într-un păr, casa le-o dusesse apa, iar ei, într-un gest de disperare s-au urcat în acel păr din curte, rămânând izolați acolo. Cei doi oameni din părul acela erau domnul Dumitriu și o nepoată de-a dânsului de 20 de ani. Am ajuns cu greu la ei, am calculat cu alți vecini, de pe mal, distanța și posibilitățile de a ajunge la ei. Întâi am salvat-o pe fata și apoi pe domnul Dumitriu.

Pe marginea apei stăteau, printre oameni, cei de la Miliție și de la Securitate, toată lumea îi cunoștea. Stăteau și se uitau la apă. Asta făceau: se uitau la apă! Atât.

M-am îndreptat apoi spre străzile Ștefan cel Mare, Libertății și Gării. Pe aceste străzi apa a trecut de tavane în case. Pe strada Libertății am găsit un om mort, dezbrăcat, pe care l-am legat cu sârma de un copac ca să nu-l ducă apa. Mă gândesc că omul făcea baie când l-a surprins apa, din acest motiv era dezbrăcat. Pe strada Ștefan cel Mare și Libertății am găsit 6 morți, dintre care 3 femei ce s-au înecat în casă deoarece nu au mai reușit să iasă. Pe strada Libertății locuia și sora mea cu familia. M-am îndreptat spre casa lor pentru a încerca să-i aduc sus pe linia ferată. Pe la ora 17 m-am întâlnit cu mama care mă căuta spre strada Clujului.

Dacă ar fi să mă gândesc cât și cum a crescut apa, a început să crească pe 13

mai 1970 pe la ora 18 și a scăzut în intensitate pe 14 mai 1970 pe la ora 17. Pot să vă spun că, atunci, în 1970 nimeni NU VOIA SĂ CREADĂ că va fi ce a fost.

Unde este acum tunelul de cale ferată de la Venchi a mai fost încă un pod. Acolo, sub pod, apa nu avea scurgere și din cauza asta s-a produs inundația. Urmând cronologia acelor zile, îmi amintesc că la un moment dat mă simțeam din ce în ce mai rău și am făcut o febră foarte mare în jur de 40 de grade. Eram ud, nu aveam haine de schimb și am fost internat în spital. Am dus barca cu mine la spital și a stat barca acolo o săptămână că mi-era frică să nu mi-o fure. Am stat în spital mai mult timp internat, nu știam nimic de tatăl meu în acest timp. Apele se retrăgeau lăsând în urma lor nămol, mizerie, și nenorocire. Oamenii din oraș și din împrejurimi, care nu suferiseră din cauza inundațiilor, mergeau pe malul Târnavei și "pescuiau" tot ce adunase apa în cale: mașini de spălat, biciclete, uneori în hainele aduse de apă mai găseau și bani. Și așa, niște oameni din Cornești, cum stăteau pe malul Târnavei au văzut un picior de om, era tatăl meu. Asta se întâmpla după o săptămână, joia, undeva la tunel lângă Venchi. La fața locului s-a dus vărul meu Johann Lurtz, fost șofer la procuratură, a pus corpul tatălui meu în barcă și apoi într-un tractor și l-a dus la morgă. Iată cum soarta a făcut să mă reîntâlnesc cu tatăl meu la spital, unde eu eram internat într-o secție dar el era la morgă. Am intrat în morgă l-am privit și am plâns. Am plâns mult. Omul care lucra la morgă l-a spălat pe tatăl meu și mi-a cerut să mă duc să-i aduc haine ca să-l îmbrace să-l pună în sicriu. Atunci am realizat că nu aveam de unde să-i aduc absolut nimic pentru că nu mai aveam absolut nimic. Totul plecase pe apă odată cu casa. Am ieșit în curtea spitalului unde m-am întâlnit cu Plonși Werner, fost coleg de școală cu mine, care venise la spital să-mi aducă un costum de haine pentru mine, să am cu ce să mă schimb. Cu aceste haine l-am îmbrăcat pe tatăl meu și l-am pus în sicriu. A venit apoi un alt vecin de-al meu și mi-a mai adus un costum de haine, cu care m-am îmbrăcat și ne-am dus la înmormântarea tatălui meu în cimitirul din Siechhof. După zilele alea grele, mulți oameni din Vecinătatea noastră, Siechhof, Ștefan cel Mare, Clujului, Libertății și Șercheș, au venit și mi-au mulțumit, o vecină mi-a dat chiar niște bani să-mi cumpăr un costum, am primit și niște ajutoare de la stat: două lingurițe și două furculițe. Apoi, mi s-a spus să merg să îmi ridic o canapea, că eram două persoane, eu și mama și avem dreptul să primim drept ajutor o canapea. M-am dus imediat dar canapeaua nu mai era, o luaseră alții, mie nu mi-a rămas decât o simplă dormeză și am primit-o și pe aia. Se aduseseră și corturi pentru noi, cei sinistrați, rămași fără case, dar și corturile au dispărut, le-au luat alții, eu nu am mai primit. În acele momente m-am convins cine a fost OM și cine nu. Am avut noroc că actele fostei noastre case, de pe strada Clujului, au fost găsite la Notariat, s-a văzut că era proprietate personală, astfel am primit de la stat un teren sus pe deal, pe strada Ștefan cel Mare, unde am început cu mama să ne construim o nouă casă. Dar era greu, nu erau materiale și ce ne trebuia pentru asta. Sus la Parohie (Parohia Bisericii Evanghelice nn.) era un preot sas care avea ceva relații în Germania. El a scris scrisori, adrese, a cerut ajutoare pentru sinistrați nominal, cu listă. Așa am primit pachete cu haine, alimente și alte lucruri pe numele meu direct. Pe acest preot îl chema Eisenburger. Au venit apoi niște tineri din Germania cu gândul să meargă la mare, în vacanță. Preotul acesta, Eisenburger, i-a oprit pe tineri, le-a povestit de mine și de nenorocire - și aceștia au venit la mine și au

lucrat, m-au ajutat la casă, au săpat cu mâinile lor fundația. Din oraș, vecinii pe care i-am salvat, au venit și ei când era de lucru, veneau singuri, fără să-i chem, așa de bun simț, și m-au ajutat de am stins varul și alte munci ce aveam de făcut. Îmi amintesc că au venit cei de la Televiziunea Română și cei de la Televiziunea Germană (din Germania) și m-au filmat atunci, la inundații, chiar și la spital au venit unii și mi-au luat interviu. Am fost dat și la știri la Europa Liberă și la Vocea Americii, unde chiar au difuzat un cântec în memoria tatălui meu. După inundații, cei de la televiziunea din Germania mi-au trimis invitație să mă duc în Germania, dar nu m-am dus că o aveam pe mama și pe sora mea Maria bolnavă aici. Apoi, tot cei de la televiziunea germană, echipa de filmare care a fost aici, a trimis niște bani, valută, dar nu i-am primit niciodată. Cei de la Televiziunea Română au trimis și ei 2000 de lei de mi-am cumpărat materiale pentru casă. Ziarul "Neuer Weg" din 20 noiembrie 1970 a publicat un articol despre mine: "24 de ore cu barca pe apă". Și multe alte ziare și reviste au scris despre mine: "Flacăra", "Cinema", "Steaua Roșie", etc., chiar într-un manual pentru copiii de la școala germană este un text despre mine, Otto Lurtz.

Sora mea, Maria, era foarte bolnavă, tot mai bolnavă. Ea era învățătoare în Valchid și copiii o iubeau foarte mult. La 11 luni după ce a murit atât de tragic tatăl nostru, s-a stins și Maria. A rămas băiatul ei, Udo care avea atunci 5 ani. Elevii ei, de la Școala din Valchid, au venit la înmormântare și i-au cântat un cântec foarte frumos.

Eu mai am și acum barca aceea de la inundații și vă invit pe toți (elevii care participă la acest proiect nn.) să veniți la mine acasă să o vedeți. Atunci, în 1970 cei de la muzeu mi-au propus să duc barca la muzeu să o vadă toată lumea, dar eu am refuzat și de aceea o mai am. Cei de la muzeu mi-au spus că o să-mi facă o barca identică, pentru a le da originala, însă eu am refuzat spunându-le că este barca cu care mi-am salvat viața și care simbolizează ceva foarte important pentru mine.

Conducerea de atunci a țării, comuniștii, m-au propus pentru Ordinul Muncii clasa I. Dar ca să primesc ordinul ăsta trebuia să fiu membru de partid (PCR nn.). Mi-a propus secretarul de partid Ilieșu să mă facă membru de partid, dar eu am refuzat elegant, am căutat scuze. Totuși, poate le-a fost rușine și comuniștii mi-au acordat Ordinul Muncii clasa a III-a. Pentru că partidul ascundea nenorocirile întâmplătoare, efectele calamităților de orice fel, pe Brevetul care însoțea Ordinul acesta, ei au scris: *"pentru merite deosebite în opera de construire a socialismului, cu prilejul aniversării a 50 de ani de la constituirea Partidului Comunist Român"*. Ciudat, eu nu am fost niciodată membru de partid.... Mă chemau apoi să stau în tribune la defilarea de Ziua Națională, de 23 August. Mă duceam...

Mi-aduc aminte că, după inundații, încă mulți ani, mă ruga Miliția să ajut cu barca să caute persoane dispărute, care se bănuia că sunt înecate pe undeva. Mi-amintesc de familia Boca căreia le-a fost răpită o fetiță de 13 ani pe lângă Școala generală 6. Răpitorul, un băiat, a așteptat-o să iasă de la școala, apoi a dus-o la gară și s-au urcat într-un marfar care mergea spre Brașov. De acolo s-au întors iar spre Sighișoara și s-au oprit la Ghimbășel lângă un pod unde acest băiat a omorât fetița și a aruncat-o în pârâul Ghimbășel. Miliția m-a rugat să mă duc la Brașov să caut fetița că așa avea informații de la acel băiat suspect. Am stat trei zile pe pârâul Ghimbășel pe care am parcurs cu barca 22 de km, dar și pe Olt, până la Feldioara. Aici ne-a prins

ploaia și am fost nevoiți să ne întoarcem acasă gândindu-ne că apa va crește. Nu am găsit fetița, băiatul ala mințise despre locul unde ar putea fi, niciodată nu a mai fost găsită. M-am întors acasă și comandatul Miliției mi-a mulțumit și mi-a dat 500 lei. Băiatul a fost trimis la casa de corecție până la împlinirea vârstei de 18 ani, după care a fost la închisoare 18 ani.

Am mai folosit apoi barca când mi-am căutat un coleg de 20 de ani de la Nicovala, care, făcând baie sus la Gat, s-a înecat. Am mers în jos cu barca până la Copșa Mică. L-am găsit după 11 zile în Venchi, sub răgălii.

Au trecut anii, am trecut prin multe și eu. Moartea mamei, plecarea surorii mele Magda în Germania. Tot timpul acesta am avut grijă de mama care era bolnavă, de mine nu m-am ocupat. De aceea nu m-am căsătorit până târziu, după ce am trecut de 60 de ani. Dar sunt bine acum, soția mea este o persoană deosebită. Mă îngrijorez doar de sora mea Magda care este în Germania și este bolnavă acum, singură acolo, nu are pe nimeni, doar pe nepotul nostru Udo care locuiește departe de ea, în alt oraș.

În anul 2007, Municipiul Sighișoara mi-a acordat titlul de "Cetățean de Onoare" al orașului. Distingția mi-a fost înmănată de domnul primar Ioan Dorin Dăneșan, iar odată cu acest titlu am primit și unele facilități: sunt scutit de impozite, am asigurată gratuitatea pe autobuzele din Sighișoara, pot intra gratuit la manifestările culturale și sportive ce se organizează în oraș."

Aceasta a fost uimitoarea poveste a domnului Otto Lurtz, redată așa cum ne-a povestit-o dânsul la întâlnirea pe care am avut-o în cadrul programului de educație muzeală "MAGAZINUL DE NOSTALGIE. Identitate sighișoreană", în data de 17 octombrie 2012. A fost prima dată, după mulți ani, când domnul Otto Lurtz a vorbit în fața unui public format din peste 60 de elevi despre tragicele evenimente din 1970, despre copilăria și viața dânsului. Pentru mărturiile acestea, făcute cu tulburătoare emoție, îi mulțumim!

Încă din anul 1948, Ministerul Afacerilor Interne de atunci inițiază o acțiune de sistematizare a unor orașe din Republica Populară Română, printre care și Sighișoara. Proiectele acestea sunt preluate mai târziu de Institutul de Proiectare de specialitate, nou înființat, pentru a fi studiate în continuare. Pentru Sighișoara proiectul de sistematizare a fost întocmit de un colectiv compus din arhitecții: Richard Lieblich ca responsabil, Adrian Gheorghiu și E. Rosenblum. Studiile spuneau încă de atunci că existau zone inundabile și casele nu trebuiau plasate în aceste zone, cum din păcate se făcuse înainte. Pentru prevenirea inundațiilor era nevoie, în primul rând, de amenajări hidrotehnice regionale. În anii 1950 zona inundabilă a Sighișoarei atingea circa 100 hectare din suprafața orașului, cuprinzând mai ales porțiunea dintre râul Târnava Mare și Dealul Gării, fapt care făcea ca 50% din casele orașului să fie cuprinse de igrasie, deși erau bine construite. S-a insistat mult în acea vreme cu asanarea acestor cartiere pentru a se permite un regim mai dens de construcții.²

După cum am văzut mai sus, în descrierea făcută de domnul Otto Lurtz, nici aceste măsuri, nici altele propuse mai târziu nu au fost luate, orașul a rămas extrem de expus inundațiilor. Chiar și după marea inundație din 1970, descrisă aici, nu au

² Erich Dubow, *Sighișoara. Un oraș medieval*, București, Ed. Tehnică, 1957, pp.180-181.

fost luate măsuri de îndiguire și amenajare a râului Târnava Mare, astfel că, o nouă inundație, și mai puternică, s-a abătut asupra orașului nostru numai după 5 ani, în anul 1975, când apa a depășit cu 40 de cm. înălțimea atinsă în 1970. Abia după 1975 malurile Târnavei Mari au fost amenajate și s-au luat măsuri serioase împotriva inundațiilor.

OTTO LURTZ – DAS LEBEN EINES MENSCHEN (Zusammenfassung)

Vorliegender Beitrag enthält die Niederschrift eines Gespräches mit Herrn Otto Lurtz, Ehrenbürger der Stadt Schäßburg, welches am 17. Oktober 2012 im Rahmen des von Florina Ștefan geleiteten Programms für Museumskunde „Nostalgieladen“ im Schäßburger Geschichtsmuseum stattfand. Partner waren die Schüler der X. -C Klasse (Deutsche Abteilung) des „Joseph Haltrich“ Lyzeums.

Lurtz erzählt hochinteressante Ereignisse seines Lebens und von seinen Mutleistungen während der großen Überschwemmung im Mai 1970, wo er vielen seiner Mitbürgern das Leben rettete.

Cuvinte cheie: Otto Lurtz, amintiri, Sighișoara, inundație,

Stichwörter: Otto Lurtz, Erinnerungen, Schäßburg, Überschwemmung,

Piața Octavian Goga (Piața Mitica)

Centrul orașului după ce apele au început să se retragă

Strada Clujului

Otto Lurtz

Oameni acționând voluntar

În mijlocul viiturii

Ce a mai rămas din casa de pe strada Clujului

Casa cea nouă. Un nou început?